

נקודות של אור

מאמר יסודי בנככי החיים טזכינו לטמוע מפי כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א - יו"ל לקראת טבת פרטית ראה תטפ"ו

א. מי צריך חברים?

האגו לא אוהב חברים.
חברים זה משהו יקר מידי, טרחני. כשיש לך חבר אתה צריך להקשיב לו, לשתוק ולתת לו לסיים משפט, אתה צריך לפרגן לו, להחמיא לו על הצלחות או על נקודות טובות שיש בו.
והאגו לא מוכן לזה.
מבחינתו - רק הוא נמצא כאן בעולם. רק לו צריך להחמיא, רק לו צריך להקשיב, רק אליו צריך לחייך. כל השאר? מי הם בכלל?

ב. אני צריך חברים!

לכולנו יש אגו.
ולכולנו יש גם חברים.
איך זה מסתדר?
איך יכול להיות שהאגו מוותר כל כך מהר?
אל דאגה, הוא לא וויתר על שום דבר. אם הוא בחר לך חבר - זה רק כי הוא זיהה שהאדם הזה יכול להגדיל ולהשביח אותו.
יש הרבה סוגים של קשרים חבריים, אבל המכנה המשותף ביניהם הוא אחד:
אינטרס.
יש אנשים, שהאגו הסכים לך להיות חבר שלהם - כי הם מאוד נחמדים ונדיבים.
יש אנשים, שהוא מוכן שתחמיא להם - כי הם יחמיאו לך הרבה יותר.
יש אנשים שאם תהיה חבר שלהם - זה יוסיף לך כבוד, פרוטקציה, או אפילו רווחים כספיים.
יש כאלה שיודעים לתת הרגשה טובה. יש אנשים שנעים להיות בקרבתם. יש אנשים שיש להם צימר במירון חמש דקות מהציון. יש כאלה שיודעים להקשיב ולהתפעל ממך.
ואנשים כאלה - האגו אוהב! כי הם תורמים לו!
הוא מוכן לסבול, לשלם מחירים, לצאת מגדרו ולהחמיא, להיות נחמד ואדיב וטוב לב - כי הרווח כאן שווה הרבה יותר מהמאמץ.
ככה נראית השקעה מניבה.

ג. אין אהבה!

אנחנו אוכלים את ה'לוקשים' שהאגו מאכיל אותנו.
וגם החבר.
שנינו מתהלכים כאן בעולם בתחושה עילאית שיש לנו חבר, שיש לנו קשר טוב ומיוחד זה עם זה. אנחנו מספרים לעצמנו כמה האהבה ביננו איתנה, כמה אנחנו יכולים לסמוך זה על זה.
ושוכחים את האמת הפשוטה והעצובה: אין כאן חברים - אלא שני פיסות אגו שמנסים למשוך כמה שיותר רווחים זה מזה.
לא אני ולא הוא אוהבים זה את זה. יש כאן רק אגו שמנסה להתחזק דרך החבר.
המשמעות של זה ברורה:
ברגע שהאגו יזזה שהאינטרס נגמר, שכבר אין לו מה להרוויח מהקשר הזה, שהחברות הזו הופכת ליקרה מידי, שהוא נותן ונותן ולא מקבל בתמורה את מה שהוא מצפה - הוא מאבד עניין בחברות הזו.
ובבת אחת, הופך החבר ההוא בעיניי לטרחן, חצוף, שקרן, אויב - ואפילו 'אינטרסנט'...
בנקודה הזו קבורים רוב ככל החברויות והקשרים בעולם.

כשהשני הופך לנטל, כשהאינטרס נמוג - מסתיימת החברות.
בטלה דבר, בטלה אהבה, ובמקומה מגיע הרבה כאב לב ואכזבה, תחושת פגיעה וריקנות.

יד. ד. יש אהבה?

והתורה הקדושה מצווה אותנו - ואהבת לרעך כמוך.

האם זה אפשרי בכלל?

איך אפשר לאהוב מישהו שהוא לא אני? איך אפשר לרצות בטובתו - כשהאגו מרגיש שזה על חשבוני?
האם מצוות ואהבת לרעך היא עם תאריך תפוגה? האם זה רק כל עוד אני מרגיש טוב בקרבתו של החבר? ברור שלא.
אז מה כן?

איך משמרים אהבה - כשהאינטרס נגמר? והאם יש דבר כזה בכלל 'לאהוב' - או שהכול רק מסך של אינטרסים?

יד. ה. למה לא להתנתק?

למה בכלל צריך חברים?

לא היה נכון יותר שתהיה יחיד כאן בעולם? שכל הכסף והכבוד יהיו רק שלך, ולא תצטרך אף אחד אחר שיעזור לך, ימחא לך כפיים או יעריץ אותך?

ובואו נאמר שזה לא אפשרי, כי למעשה יש כאן עוד אנשים בעולם וצריך לדעת לחיות איתם, אבל בכל זאת: כולנו מסכימים שאחוזים גבוהים מידי של קשרים חבריים מסתיימים בכאב לב גדול ובמפח נפש, האם זה לא הזמן להתייחס מהמושג 'חברים'?

אם אין באמת חברים, והכול רק אינטרסים, ובעצם כל מי שמקיף אותי ברגע זה ממש רק רוצה לקבל ולקבל ממני - האם לא עדיף להתנתק רגשית ולהפסיק להשקיע בחברים?

נכון, זה ידרוש קצת מחירים, לא יהיו לי הרבה מאחלי מזל טוב בשמחות שאערוך, אבל מצד שני - זה יחסוך ממני כל כך הרבה כאב לב ואכזבות!

אז למה לא?

למה 'ואהבת לרעך כמוך' היא כלל כל כך גדול וקריטי בחייו של היהודי?

יד. ו. לא, אל תתנתק!

האמת היא, שאין שום דרך להגיע לאהבה שאינה תלויה בדבר. כי באמת, האגו כל כך גדול, ולמה שאסכים לוותר עליו לטובת מישהו אחר.

אהבה שאינה תלויה בדבר - היא מתנה משמים. רק הבורא יכול להעניק לך אותה. כמו תורה 'לשמה', שאין שום מתכון אנושי להגיע אליה, ורק הבורא יכול לפתוח בך את ה'לשמה'.

אבל כמו בתורה, שהעובדה הזו אינה אמורה למנוע ממך להמשיך ללמוד, ואדרבה, לעולם ילמד אדם שלא לשמה - אבל מתוך הכרה שכרגע הוא במצב של 'שלא לשמה', ומתוך תפילה ותקווה שהבורא יזכה אותו לעבור לדרגה הגבוהה יותר - כך גם מול החברים:

לעולם יהיה אדם חבר שלא לשמה! עליך להמשיך את הקשר, למרות שהוא מבוסס רק על אינטרס, אבל אל תתן לעצמך לשכוח על מה מבוססת החברות הזו! אל תספר לעצמך סיפורים שאתה באמת אוהב ומעריך אותו - אלא תכיר במציאות הזו, שאתה מונע מאינטרסים, וברגע שהאינטרס ייגמר - החברות עלולה להתפרק.

אבל למה?

למה לשמר חברות מזויפת?

יד. ז. המנוע המתחכם נגד האגו

מי שברא את האגו שלי יודע, שהאגו הזה בטוח שהוא מושלם.

ואם האגו מושלם - למה שאוותר עליו?

אם הוא נותן לי הרגשה טובה, שאני חזק, וגיבור, ובעל מידות טובות, וצדיק, ומסתדר מצוין - למה שלא אמשיך להישען עליו? למה שאבחר להישען על בורא רוחני שאינני מכיר ואינני מסוגל להשיג?

זו הסיבה שאני ממשיך לחיות את חיי בתוך מלכודת האגו. האגו סוחב אותי איתו, משעבד אותי לספק לו עוד ועוד צרכים וסיפוקים, גונב ממני כל טיפת שלוה וחיבור פנימי - ובד בבד ממשיך לשכנע אותי שהוא התקווה שלי, הוא העוצמה שלי, רק עליו אפשר לסמוך באמת.

תסמונת שטוקהולם במיטבה.

והיחיד שיכול להציל אותי מהאגו - הוא זה שברא אותו.

ולכן הוא ציווה עלי להיות חבר. לצאת מהאגו שלי. לחשוב קצת יותר על השני. להחמיא. לוותר. להקשיב. לתרום.

אבל רגע, לא אמרנו שהאגו לא מוכן לעשות את כל זה?

נכון.

ולכן, ברחמיו המרובים, יצר הקדוש ברוך הוא את האינטרס.

האינטרס - הוא המנוע האלוקי שדוחף את האגו העיוור להיכנס אל תוך קשר של חברות.

הוא משוכנע שהוא עושה את זה כי הוא החליט, כי הוא הולך להרוויח משהו מכל הסיפור הזה - והוא לא יודע שיש כאן אלוקים גדול שריחם על הנשמה שלי שכלואה בתוכו, ויש כאן תוכנית אסטרטגית לגאול אותי מכבליו האיומים.

האגו להוט על האינטרס, ופתאום יוצאים ממני כל המידות הטובות, המחמאות, הפרגונים, הסבלנות לשני. אני מתחיל לגלות טעם של נתינה, שרירי האהבה מתחילים לעבוד.

אבל כל זה - הוא רק הכנה לרגעים הגדולים והאמיתיים, בהם אזכה סוף סוף, הלוואי, להשתחרר מהאגו באמת.

אם ה' יצר את הקשר ביני לבין מישהו אחר - סימן שהוא רוצה אותי חבר שלו!

האינטרס, הכבוד, הצימר במירון, הכסף - הוא המנוע, ה'סיבה' שתשכנע את האגו שלי להסכים למהלך.

פר. ח. כְּשֶׁהַמְנוֹעַ נִכְבָּה

תקופה נפלאה חולפת עלינו.

אני והחבר שבויים בתוך הקונספציה, ה"אהבה" בינינו מתגברת כמעין, אנשים מסביב מתחילים לקנא בנו, ואנחנו מבטיחים

זה לזה שהחברות הזו תימשך לעד...

אבל אז מגיע רגע האמת.

מגיע הרגע, שבו הקדוש ברוך הוא רוצה להעביר אותנו למקום אמיתי, לחיבור אמיתי, למדרגה העצומה של 'אהבה שאינה תלויה בדבר'.

ואז קורה אחד מהשניים:

או שהאינטרס הולך ונמס -

או שמתרחש פיצוץ בינינו.

כך או כך, פתאום אנחנו מוצאים את עצמנו בלי ה'דבר' שבו היתה האהבה תלויה.

אנחנו נשארים בלי הדבק, בלי האינטרס.

והרגע הזה, הוא רגע כואב ומיוחד במינו.

כואב - לא צריך להסביר למה.

מיוחד במינו - כי עכשיו הזמן לעבור לשלב הבא, של אהבה שאינה תלויה בדבר!

כי פתאום, אם אני מוכן להיות כנה עם עצמי, אני מגלה שהאגו הזה, שכל הזמן סיפר לי סיפורי גבורה על עצמו - הוא לא כל

כך חזק כמו שחשבתי...

הכאב הזה מגלה לי פתאום כל מיני דברים על עצמי:

אם הפיצוץ התרחש כי החבר נהג אחרת ממה שציפיתי - אני מגלה כמה אני תלתי בכך שדברים יעבדו כמו שאני רוצה.

אם הקרע בחברות היא תוצאה של ויכוח חריף - אני מגלה כמה אני תלתי בלהיות הצודק, עד כדי כך שאני מוכן לוותר על

חבר רק כדי להיות צודק.

אם זה קרה בגלל שכיבדו אותו ואותי שכחו בצד - אני מגלה כמה אני רדוף קנאה, כמה אני חסר ערך עצמי.

אם זה בגלל שהוא נכשל או ירד מנכסיו - אני קולט כמה הייתי תפוס בחברות מזויפת רק כי חשבתי שזה מביא לי כבוד, כמה

אני רודף אחר הכבוד המדומיין.

אם זה בגלל שהוא אמר לי 'לא' על משהו שמאוד רציתי - אני מבין כמה האגו שלי לא מסוגל להכיל אכזבות.

אם זה בגלל שהוא לא הקשיב לי - אני קולט כמה אני לא יכול בלי אמפתיה והבנה מוחלטת מצד הזולת.

כל התובנות האלה - מנתצים את זוהרו של האגו!

הם מגלים לי כמה הוא שיקר עלי כשהוא הבטיח שאם רק אלך איתו - יהיה לי הכי טוב ובטוח בעולם.

יד ט. הוא הפגיש בינינו

ובאן, מגיע הריבונ של עולם ומצווה עלי: ואהבת לרעך כמוך - אני ה'!
הקשר הזה ביניכם חשוב לי, כי זו הדרך היחידה שלך להגיע לתכלית הנצחית שלי!

ואני הוא זה שהכנסתי ביניכם את האינטרס.

ואני הוא זה שהכנסתי ביניכם את הפיצוץ.

הכנסתי אתכם לתהליך, כדי שתלמדו מהי חברות וכדי שתכירו זה את זה מקרוב,

אבל עכשיו מתחילה העבודה האמיתית!

עכשיו עליך להתחיל לאהוב את החבר! לא שהאגו שלך יאהב, אלא אתה!

ואתה, נשמה יקרה ופנימית, חלק אלוך ממעל, אתה אוהב לא בגלל אינטרס ולא בגלל שהשני הוא מושלם - אלא אתה אוהב

את החיבור אלי שנוצר דרך החבר הזה!

אתה אוהב אותו כי הפגשתי אותך איתו, והוא הדרך היחידה שלך להגיע אלי!

הוא נשמה שאתה חייב לפגוש כדי להתחבר אלי!

יד י. אהבה אמיתית, קנויים לדמותה

העולם משכנע אותך שאהבה זה רגש. רגש מיוחד, קרוב, רגש של חיבה ורצון להיות כמה שיותר ביחד.

אבל האמת היא שאהבה היא לא רגש!

אהבה זה לא רק תחושת קרבה!

אהבה אמיתית שאינה תלויה בדבר זה לא אומר לחבק ולהחמיא כל היום!

אהבה אמיתית, זה שאני לא מתייחס לשני בזלזול, אלא **מכבד את מי שהוא** - כי הוא נשמה אלוקית בדיוק כמוני, **לא משנה**

כמה הוא נפל ונכשל או כמה הוא לא תורם לאינטרסים שלי.

אהבה אמיתית, זה **לדעת לקבל ממנו ביקורת נכונה**, ולבקש סליחה אם זה מתבקש - בלי לתת לאגו להתחמק מהמוטל עלי.

אהבה אמיתית, זה **שאני לא תופס אותו כאויב שצריך לחסל**, ולא משנה מה קרה בינינו.

אהבה אמיתית, זה **שאני לא מנתק קשר ולא מתייחס בקרירות** - גם כשזה מאוד קשה ושורף.

אהבה אמיתית, זה שגם אם לטובתי אני מוכרח לצמצם את הקשר הישיר בגלל סיבות שונות - **אני לא מנתק את המוח שלי**

ממנו! אני לא שוכח ממנו! אני ממשיך להתפלל עליו!

אהבה אמיתית, זה שגם אם אני חייב לשכוח ממנו - **אני לא עושה את זה מתוך איבה וטינה**, אלא כי זה מה שצריך כעת!

יד יא. כן, יש גבול

יש כאלה שבטוחים ש'אהבה שאינה תלויה בדבר' פירושו לתת את הלחי השניה.

יש כאלה שבטוחים שאהבה אמיתית זה לא להעיר ולא להציב גבולות, לתת לו לעשות ככל העולה על רוחו - ולשתוק.

זה לא נכון!

רצון ה' הוא שניקח אחריות כדי להוביל את חיינו למקום הטוב והאיכותי ביותר, וכן, אי אפשר להתעלם שלפעמים קשרים בינאישיים עלולים להוביל אותנו למקומות לא טובים, לחולשה רגשית, לסחיטה, לאתגרים רוחניים, לבעיות כלכליות או לקונפליקטים חינוכיים.

אבל כל אלה לא אומרים שצריך לשנוא או להתנתק במוח!

לקיחת אחריות זה להציב את הקשר המעשי במקום הנכון, לשים גבולות ברורים ובלתי מתפשרים - אבל לעשות את כל זה

מתוך יישוב הדעת ולא מתוך רגשי נקם או האשמה.

להמשיך לאהוב את הנקודה האלוקית שגיליתי רק בזכות החבר הזה!

נדבת ידידנו היקר וידיד המערכת הרה"ח ר' יהודה שוורץ הי"ו

לרגל הולדת בתו תחי' בטעה טובה ופרצלחת!

לקבלת העלון המודפס - בכתי המדרש דחסידי ספינקא:

בני ברק - רחוב דונולו 11 • ירושלים (עברית ואנגלית) - רחוב בר גיורא 28 • אלעד - רחוב אבן

גבירול 17 • בית שמש - רחוב יונה בן אשיתי (ליד 'איחוד הצלה') • ביתר עילית - ר' אשר'ס שול -

רחוב מעריצט פירת החוזה מלובלין • סטמפורד-היל 117 Clapton Common

לעילוי נשמת הרבנית מרת חנה פעשא ע"ה

בת יבלחט"א מרן רבי ישראל חיים שליט"א

י"ל ע"י מכון 'אמונה פשוטה' - ספינקא, ע"פ הנחת הכותב. להצטרפות לרשימת התפוצה -

לתרומות והארות - ניתן לפנות במייל: a0504171897@gmail.com